

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VI. Quod Minister castitate resplendere debeat, & de evitandis occasionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

creto caveretur. Multa etiam Judæis legi assuetis, Apostolica Ecclesia condonavit, usque dum profusus extitit Moysen, Christum induerent. Multa de hincismo toleravit antiquitas, in ipsis primævis Christianis, magna alioquin miracula edentibus. Vix victimarum cruor elui poterat; ut oportuerit Apostolum sapiens ea de re admonere Corinthios.

Scribit Gregorius Papa ad Augustinum primum Anglorum Episcopum, mores gentilitios, & patrios paulatim debere emendari, & patienter toleranda esse, quæ non possunt ita facile corrigi. Lectio omnium pænè nationalium Conciliorum indicat peculiarem Sanctorum Patrum curam in relegendis paulatim ritibus majorum. In Africa multa usque ad sua tempora perdurasse Augustinus testatur, ut latiori sermone infra ostendemus. Quia in re (ut satis prudenter notavit Josephus Acoista. li. 3. c. 24.) valde peccatur à multis, vel propter ignorantiam municipalium observationum, vel ob nimium, & præmatum communicandi nostræ fervorem. Hic non morabor Plurarchi Philosophi ad Trajanum in Politica insigne præceptum de gubernanda Republica, apponere. Vertere se ad mores civium cognoscendos oportet, atque eorum penitus exploranda atque tractanda ingenia. Etenim statim mores & ingenia conari mutare populi, novisque ea legibus moderari exemplum velle, non modò non facile, verum ne tutum quidem omnino est, ut res quæ multo tempore, & ingenibus viribus indiget. Simile ducit ex vino per pulchre, quod initio bibentis à bitrio regitur, mox sensim calefaciens hominem, commutat & venit ad se.

Quamobrem multa dissimulanda sunt, nonnulla etiam laudanda; quæ tenacius hærent, & pecciosius lædunt, ea dexteritate quadam in bona similia commutanda. Cujus rei authorem luculentum habemus Gregorium Magnum lib. 10 Regist. Epist. 71. qui rogatus ab Augustino Anglorum Archiepiscopo in simili causata scribit Melito: Dicite Augustino Episcopo, quod diu mecum de causa Anglorum cogitans, tractavi videlicet quia sana idolorum destrui in eadem gente minimè debeant, sed ipsa quæ in eis sunt idola destruantur, ut dum gens ipsa eadem sana sua non videt destrui, de corde errorem deponat, & DEUM verum cognoscens, & adorans, ad loca quæ consuevit familiariter recurrat. Et qui boves solent multos sacrificio Damonum occidere, debet his etiam de hac re aliqua solenniter immutari: ut die dedicationis, vel natalitii Martyrum tabernacula sibi circa easdem Ecclesias, quæ ex sanis commutata sunt, de ramis arborum faciant, & religiosis conviviis solemnitatem celebrent. Nec diabolo jam animalia immolent, sed ad laudem DEI, in esu suo animalia occidant, & donatori omnium de satietate suas gratias agant: ut dum eis aliqua exterius gaudia reservantur, ad interiora gaudia consentire facilius valeant; nam duris mentibus simul omnia abscondere impossibile est, non dubium est, quia si quis locum summum ascendere nititur gradibus, vel passibus, non saltibus elevatur, cuius etiam documentum exemplum proferit in Israelitico populo Egyptianorum sacrificiū assuescisse, quem DEUS ab idolorum cultu revocans, sacrificia uni DEO de pecudibus offerri imperavit. Quæ eo sunt falsius repetita, quo magis perspicua res fiat, non solum præcepto Gregorii, verum etiam exemplo de bobus pro convivio tractandis, quos idolis suis sacrificare consueverunt. Hæc tenus Acoista.

Quod prudentiam non exiguum postulat Chritiana, & ingeniosa quædam industria in

proximorum salute procuranda: quod exemplo sancti Gregorii potius quam verbis in quo si a sit hæc divina prudentia clarius innolescet. Ponderans S. Gregorius in *parte Pastorali* exemplum Moysis Num. 10. cum enim præmississet: *B. Pater: persuadere elatis utilia melius possumus, si profectum eorum nobis potius, quam illis profecturum dicamus, & eam magis nobis, quam illis impendi postolamus adjungit: Unde Moyses qui regente se Deo desertiter aerea columna duce peragebat, cum Obab cognatum suum à Gentilitatu conversione vellet educere, & omnipotenti Domino subjugaret: Proficiscimur ad locum, quem DEUS daturus est nobis: Veni nobiscum, & benefaciamus tibi, quia Dominus bona promissit Israeli: cui cum respondisset ille: Non veniam tecum, sed revertar ad terram meam in qua natus sum; illico adjunxit: Noli nos relinquere, tu enim nosti in quibus locis per desertum castra ponere debeamus, & eris Dux noster. Neque Moysi mentem ignorantia itineris angustiabat, quam ad Prophetia scientiam cognitio divinitatis expanderat, quem columna exterius præbat, quem de cunctis interioris per conversationem cum DEO sedulam, locutio familiaris instruat: sed videlicet vir providus elato auditori colloquens solatium petivit, ut daret, Duce eum requirebat in via, ut Dux ei fieri ad vitam potuisset. Hæc sanctus Gregorius.*

Eandem prudentiam exhibuit Dominus, cum Samaritanam ad aquæ vivæ fontem educturus, primus petit: *Mulier da mihi bibere.* Et cum Zachæum ex avaritiæ sordibus discipulum Evangelij facere deliberans ait: *Zachæe sistmans descendens, quia hodie in domo tua oportet me manere.*

Ac denique ad prudentiam omnium rerum magistrum spectat in congressu live conversatione cum infidelibus, in procuranda eorum salute, non tam disputationibus argumentisque agere, quam vitæ exemplo, colloquiisque familiaribus eos allicere, eorumque animos sibi conciliare. & ad fidei veritatem perducere: ut nos latius infra dicemus.

C A P U T VI.

Quod Minister castitate resplendere debeat, & de evitandis occasionibus.

Duo sunt inter alia, quæ fidei prædicationi vehementissimè obstant, nempe impudicitia, & avaritia, quorum periculum esse solent, veranibus inter infideles commune ac frequens: incontinentiæ propter miram solitudinem ac libertatem, cum perpetua quadam esca libidinis, ex familiarum aspectu, & colloquio familiaris; maxime inter Indos, & alios barbaros, ubi infra est ipsarum familiarum facilitas & rarus pudor: avaritiæ verò & quaestus in ditioribus provinciis non parva se offert occasio. Et ut ab impudicitia incipiam, nihil est viro Evangelico, qui vitam totam supra humanam, & penitus celestem ducere debet, ita ignominie ac dedecori quam impudicitia, quæ quantum omnium offendat oculos, quamque reddat virum Ecclesiasticum infamem & aspernabilem dici non potest: quam ob causam etsi sint alia graviora crimina, nulla tamen ab antiquis Patribus gravius reprehensa in homine Ecclesiastico: ut qui præcos Canones legit, merito iniretur ob scelus

semel admissum stuprum irrecuperabiliter de omni sacerdotali gradu, & ministerio Ecclesiastico depelli convictum, Idcirco Apostolus Paulus, & toties & tantopere discipulos Timotheum, & Titum, in quibus Ecclesie Magistros informat, castitatis perfecte admonet. *1. Tim. 5. Tit. 2.* *1. Tim. 5. Tit. 2.* Te ipsum castum custodis. Et ad Tit. 2. Te ipsum probe exemplum bonorum operum in doctrina, in integritate, in gravitate: ut enim nihil contemptum ita ingenerat preceptoris, ut turpitudine ista & sordes: ita nihil est quod magis admittibilem reddat, atque perfecta quadam, atque omni suspitione libera pudicitia. Admirantur, inquit: *1. Petri 4.* non concurreritis vobis, in eandem luxuriam confusionem. Virtutis quosdam celestis id esse, homines opinantur: quod barbari ubi intuentur, adeo suspiciunt, ut vix credant.

Ad castitatis igitur donum tuendum, & conservandum, præter continuas ad DEUM preces, quantum fieri potest, fugiendæ sunt occasiones, atque vitandæ: tum quia sæpè qui inter barbaros versantur humanis ad virtutem auxiliis sunt destituti: quia cum societas bonorum magnum præsidium virtuti sit, socius enim exemplo suo excitat, sermone recreat, consilio instruit, orationibus adjuvat, autoritate continet, quæ omnia solitarie vivere deficiunt. Quare periculo ferè immenso, ut optime Acoſta *lib. 1. c. 92.* obleravit, expositus est, nisi alias divini us, magna ope adjuvemur, qui solitarius inter barbaros versatur: Tum etiam pudicitia ingens occasio, ubi hominum timor nullus, faminarum mira lascivia & procacitas, pudor penitus ignotus, & occasio frequentissima. Quare etiam timor DEI potentissimus sit, ad resistendum peccato; tamen ubi pudore pariter ac metu destituitur, facillimè nostra labetur in seras: maximè cum apud barbaras feminas, ut *Jos. Acoſta* affirmat, pudor tam deest, ut nihil hac in parte à pecude distet: imò verò cum pecudes pudore non superent, libidine superant.

Quare ut à tantis periculis, & occasionibus Ministri liberentur, danda est opera, ne minus quam duo simul cedant. Erenim Christus Dominus discipulos ad prædicandum binos misit, cum possent tamen singuli plures populos obire. Sed præceptor noster tum consolationi, tum cautioni suorum ipsa societate consulendum putavit tum etiam ædificationi securitatisque externorum. Quam formam tenuit postea Apostoli, cum Petrum & Joannem mitterent *Athorum 2.* cum Barnabam & Paulum: cum Judam & Syllam, *Athorum 13.* & rursum *Athorum 15.* Barnabam & Marcum, Paulum & Syllam: atque ita pæne perpetuo.

CAPVT VII

De abdicatione rerum temporalium viro Evangelico necessaria.

Quemadmodum verò impudicitia fæditas despicabilem reddit prædicatorem, ita avaritiæ sordes faciunt odiosum: nec quicquam ma-

gis audientium animos à verbo Dei avertit, dum pietatem quæstum putant: & sicut scriptum est *Sap. 15.* vitæ conversationem compositam esse ad lucrum. Quam professionis Evangelicæ pestem Christus Dominus à prædicaturis discipulis diligentissimè amoluit *Matt. 10.* Nolite possidere aurum neque argentum, neque pecuniam in zonis vestris, non peram in via, neque duas tunicas, neque calceamenta, neque virgam; dignus enim est operarius cibo suo: gratis accepistis, gratis date. Quam diligenter, quam expressè, & minutim inculcatum? cibum solum suo Evangelicæ Dominus permittit, & quidem, ut prædicationis non sit causa, sed fructus. Quarite primum regnum Dei & justitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis. *Mat. 6.* Sed ne ipsum quidem cibum Paulus excellentissimus Prædicator admittit *1. Theſ. 2.* Sed laborat manibus suis, ne quem gravet, ut sine sumptu ponat Evangelium. Et *1. Cor. 9.* gloriæ docet quod nemini onerosus sit, cum possit oneri esse, ut Christi Apostolus.

Animadvertet sapiens architectus fabricam Evangelij quavis commodi specie etiam necessarii impediri, vel certè retardari: unde eligebat potius mori, quàm gloriam suam, id est, fructum Evangelij copiosum perdere. Quare præ omnibus Apostolis non solum amplius laboravit, sed multò etiam uberius fructificavit. Ingenerat revera exspoliatio hæc Evangelica animis hominum admirabilem quandam vim amoris, ut quem tuis commodis insudantem videas, oblitum sui rem propriam negligentem, hanc totis visceribus complectaris, tanquam syncerè & paternè tua curantem: Quare cupiditatem omnem & turpelicrum Principes Apostolorum Petrus & Paulus, in Ministris Ecclesie gravissimè detestantur *1. Pet. 5. 3. Pet. 5.* Si qua ergo plaga dolenda est in hac causa, avaritia est.

Denique his duobus, continentia, inquam, & pecuniæ contemptu, ita debet esse præditus Christi Minister, ut nec de ipso suspicio fingi possit. Multa quidem alia Apostolis crimina obiecta ab adversariis fidei Chrysoſt. dicit; ceterum cupiditatis aut impudicitia, etiam ab inimicis & mendacibus nunquam fuisse inculpato, quod in his omnes vellent, nolent, testimonium veritati dare cogentur: id quod in Christo Rege nostro advertere est: cum tamen invidiosissimè, ac iniquissimè oppugnaretur, ac profcinderetur ab impijs. Unde quidam Religiosus in India diuissimè versatus sapienter dicebat, non solum veritatem in hac parte, sed etiam opinionem studiosè esse querendam; ut hypocritam agere interdum minimè pœniteat. Ut enim virginalis fama, sic sacerdotale decus sinistra suspitione, facile violatur. Ita ergo se gerat Minister Evangelij, ut omni momento spectaculum se esse DEO, & Angelis, & hominibus cogitet. *1. Cor. 4.*